

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI, CLUJ-NAPOCA
FACULTATEA DE ISTORIE ȘI FILOSOFIE
ȘCOALA DOCTORALĂ „ISTORIE. CIVILIZAȚIE. CULTURĂ”

MASCULINITATE ȘI IDENTITATE SEXUALĂ ÎN ROMÂNIA CONTEMPORANĂ
CULTURĂ, PRACTICI DE GEN ȘI HOMOEROTISM
(TEZĂ DE DOCTORAT)

REZUMAT

Conducător științific:
Prof. univ. dr. CONSTANTIN BĂRBULESCU

Candidat:
BOGDAN BĂLĂNEAN

Cluj-Napoca
2025

CUPRINS

INTRODUCERE.....	4
CAPITOLUL I - INTRODUCERE ÎN ISTORIA QUEER ÎN EUROPA DIN SECOLUL XIX PÂNĂ LA DOILEA RĂZBOI MONDIAL	
Homosexualitatea la sfârșitul secolului XIX, începutul secolului XX.	
Afirmarea unei identități.....	18
Identitatea sexuală, psihicul și criza stabilității genurilor – polarizarea societății și a mediului științific.....	27
Masculinitate și gen în perioada interbelică.	
Emancipare, acceptare, eugenie socială și ideologie.....	38
 CAPITOLUL II – INTRODUCERE ÎN ISTORIA QUEER ÎN EUROPA DE LA AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL PÂNĂ LA ÎNCEPUTUL SECOLULUI XXI	
Perioada postbelică și apariția mișcărilor de eliberare socială.....	57
Masculinitate, sexualitate și studii de gen în perioada postbelică.	
Noi abordări teoretice și științifice.....	63
Exprimarea genului și a identității sexuale. Între teorii ale conspirației și realități sociale.....	71
Cultura frumuseții masculine în secolul XX în artă literatură și cinematografie.....	77
 CAPITOLUL III – INTRODUCERE ÎN ISTORIA QUEER ÎN ROMÂNIA.	
PERSPECTIVE ISTORICE ȘI SOCIALE	
Statul român modern și primele exprimări publice a unor masculinități cu identitate sexuală gay.....	82
Sexualitate și gen în comunismul românesc. Masculinități hegemonice cu caracter familiar și monolitic, masculinități dandiste și masculinități de tip occidental.....	91
Discursuri și narrative sociale despre drepturile minorităților sexuale în România post- comunistă	102
 CAPITOLUL IV – MASCULINITATE, DIVERSITATE ȘI PLURALISM SEXUAL ÎN ROMÂNIA	
Fragmentarea masculinității hegemonice și apariția egalității de gen.....	113
Liberalizarea și societatea de consum. Afirmarea masculinităților cu identitate sexuală gay în spațiul public și apariția pluralismului sexual.....	118

Fetișizarea masculinității. Genul, personalitatea de brand și fetișismul sexual.....	128
 CAPITOLUL V – SEXUALITATE, CORP ȘI DOMINANȚĂ. SEXUALĂ. LENTILE CULTURALE ASUPRA SEXUALITĂȚII	
Fantezia și fascinația culturală a masculinității.....	146
Confuziile culturale între masculinitățile cu identitate sexuală heterosexuală și cele cu identitate sexuală homosexuală.....	156
Mijloace de îndeplinire a fanteziei cu diverse genuri și tipologii umane. Rețelele sociale, sexualitatea, pornografia și comportamentul sexual.....	162
Organele sexuale, transgresiunea corporală și etica sexualității.....	172
Negocierea culturală a fanteziei.....	185
Roluri sexuale și confuziile lor culturale: activul, pasivul, versatilul.....	202
 CAPITOLUL VI - DEFINIREA CULTURALĂ A IDENTITĂȚII SEXUALE. MASCULINITATE, IDENTITATE SEXUALĂ ȘI NON-CONFORMISM DE GEN	
Percepțiile copilăriei. Curiozitatea, intimitatea, bisexualitatea naturală și stimulii sexuali.....	208
Împărțirea ficțională a indivizilor pe criteriul orientării sexuale: hetero, bi, bi curios sau gay. Non-dominanța masculină și divulgarea orientării sexuale.....	222
Prizonierii structurilor culturale dominante și depășirea normelor impuse de heteronormativitate.....	240
Discursuri și comunități imaginate în jurul orientării sexuale – Modernizare, forme fără fond sau un discurs fără sfârșit?	258
 EPILOG.....	 266
BIBLIOGRAFIE.....	273

Această teză de doctorat se prezintă cititorului ca o cercetare antropologică despre masculinitate și identitate sexuală, cercetarea antropologică fiind una calitativă, urmărind modul în care indivizii din România dau sens realităților sociale atunci când vine vorba despre influența culturii asupra genului în perioada post-decembristă, specifică regimului democratic și liberal. Din punct de vedere conceptual, lucrarea se bazează pe teoria genului ca și construct cultural așa cum este ea prezentată de către filosofi, teoreticienii și criticii culturali poststructuraliști din spațiul occidental precum Judith Butler (filozof american), Michel Foucault (filozof și istoric francez), Jeffrey Weeks (sociolog britanic și activist gay), Craig Griffiths (membru al grupului RGS - Rasă, Gen, Sexualitate, Identitate de la Universitatea Metropolitană Manchester), Jeffrey Merrick (profesor emerit de istorie la Universitatea Wisconsin-Milwaukee cunoscut prin publicațiile despre istoria homosexualității în timpul vechiului regim în Franța), Dan Healey (pionier al studiului istoriei homosexualității în Rusia), Harry Oosterhuis (specialist în istoria sexualității și a genului la Universitatea din Manchester), etc.

În esență, toți acești teoretici susțin faptul că genul este o expresie culturală, iar afirmarea indivizilor gay este un fenomen specific modernității, aceștia fiind specii de indivizi care își valorifică și exprimă sexualitatea în genul lor. Astfel, exprimarea identității sexuale, este un fenomen specific societății moderne, contemporane. Istoricul american Jhon D'Emilio, sublinia relația directă dintre liberalizare, capitalism, societate de consum și exprimarea identității sexuale. El demonstrează că procesul de apariție și exprimare a identităților sexuale non-heteronormative, dar și al identităților feministe este legat de independența financiară a indivizilor în societatea liberală și capitalistă care presupune și o independență socială, indivizii nemaifiind parte a unui sistem familiar interdependent, ci parte a pieței muncii. Astfel într-o societate în care individul devine independent financiar și social, această independență se exprimă și din punct de vedere identitar și sexual. Schimbarea structurilor familiale tradiționale a făcut posibil ca dorințele homosexuale să devină parte a propriei identități care în societatea liberală sunt exprimate liber. Procese precum industrializarea urmată de urbanizare și creștere demografică au erodat structurile familiale tradiționale și relațiile lor de putere, pretutindeni unde aceste fenomene au avut loc, generând premisele exprimării identităților sexuale, dar și a altor forme de identități precum cele post-coloniale.

În România dezvoltarea societății de consum în acord cu piața de consum europeană a contribuit la apariția și exprimarea unor reprezentări și ipostaze noi ale masculinității, diferite de

cele din perioada comunistă care aveau un caracter hegemonic datorită limitelor de exprimare impuse de regim. Afirmarea mișcării LGBTQ+ și dezincriminarea homosexualității au fost fenomene care s-au realizat după căderea regimului comunist la presiunile occidentale, subiectul nefiind unul confortabil pentru clasa politică românească și pentru neoconservatorii români, care invocă și astăzi complotul Occidentului împotriva valorilor tradiționale ale societății românești. Problemele și dezbaterile societății românești, precum spaimile neoconservatorilor cu privire la modificarea valorilor autohtone a fost pus în relație cu situația din Occident, contribuind la clarificarea unor mituri care s-au răspândit în societatea românească, precum mitul marxismului cultural sau al viciului occidental. Situația din România și particularitățile ei în raport cu evoluția din spațiul occidental a fost abordată într-un mod comprehensiv, așezând evenimentele din România în continuarea celor din spațiul occidental în acord cu transnaționalismul mișcării și al bibliografiei occidentale. Transnaționalismul mișcării de emancipare a persoanelor LGBTQ+ este vizibil nu doar prin marșurile publice ale comunității LGBTQ+, ci și prin intermediul studiilor de specialitate din Occident și a bibliografiei aferente lor, bibliografie care provine din diverse domenii (istorie, filosofie, antropologie, sociologie, psihologie, științe politice, studii de gen). Acest transnaționalism este mai puțin vizibil în România, deoarece scriitori autohtoni menționați nu s-au afirmat prin publicațiile lor în spațiul occidental existând o lipsă de raliere a mediului de cercetare din România, aflat încă în formare și nedesprins de sub influența activismului civic și mediul de cercetare din Occident care este vizibil transnațional și transdisciplinar.

În ceea ce privește practicile de gen masculine și redefinirea tiparelor masculine, acesta a fost un proces care în România s-a dezvoltat treptat în ritm cu expansiunea societății de consum apărută după 1990. Până la revoluția din decembrie 1989, exprimarea masculinităților era limitată de regulile egalitare ale regimului comunist, fundamentat pe ordine morală și reproductivă, disciplină și egalitate socială. Variantele de exprimare culturală a genului masculin au fost limitate la imaginea muncitorului, principalul simbol al regimului, care muncea pentru prosperitatea și înflorirea țării, sau la aceea a tovarășului, dacă acesta aparținea membrilor de partid, organelor de conducere sau intelectualității. Presiunea socială asupra individului, dar și lipsurile anilor '80 generate de criza economică autoindusă a regimului au limitat variantele de exprimare culturală a genurilor. Senzualitatea, erotismul sau sexualitatea asociate imaginilor personale, mai ales celor masculine, nu au fost elemente care să poată fi valorificate oficial în exprimarea individuală a genului și mai degrabă au inhibat această exprimare. Bărbatul trebuia să fie tuns scurt și bărbierit

conform imaginii întreținute de regim. Datorită acestor tipare culturale impuse de regim masculinitatea din perioada comunistă a avut un caracter hegemonic, chiar dacă hegemonia nu a fost totuși exprimată într-un mod ferm. De asemenea prin lipsa societății de consum și a bunurilor de consum pe fondul crizei economice, masculinitatea din perioada comunistă a fost unitară, nesegmentată de bunurile de larg consum, având și un oarecare caracter monolitic.

După 1990 au apărut treptat modele masculine și tipare culturale noi care nu s-au putut exprima în timpul regimului totalitar. Brandurile occidentale care au intrat pe piața românească după anul 2000 au promovat imagini culturale și ipostaze noi ale masculinității pe care atât heterosexualii cât și homosexualii și le-au însușit într-o nouă cultură de masă. În răspândirea acestor modele apariția internetului și a rețelelor de socializare, dar și telefoanele inteligente au jucat un rol chiar mai important decât brandurile propriu-zise, deoarece dacă indivizii nu și-au permis întotdeauna să cumpere vestimentația originală au căutat elemente vestimentare alternative, sau la mâna a doua în acord cu tiparele culturale noi care au devenit vizibile în era internetului. Perioada de după anul 2000 marcată de globalizare a determinat nu doar dezvoltarea mișcării LGBTQ+ în acord cu transnaționalismul său, dar și o promovare culturală a unor noi tipare ale genurilor.

Atitudinile față de corp și sexualitate au suferit și ele o transformare după ce statul a renunțat la politicile nataliste, iar erotismul a fost separat de procreație, paralel cu extinderea metodelor de contracepție. În societatea de consum, idealurile de imagine ale masculinității s-au schimbat, mai ales în rândul tinerilor și al persoanelor între 18 și 40 ani, unde modelele masculine au devenit mai diverse și mai bine puse în valoare. Masculinitățile se influențează reciproc într-un amplu proces de interacțiuni culturale, sociale și psihologice, iar rețelele sociale care au crescut interacțiunea dintre indivizi și vizibilitatea imaginii ca formă de exprimare culturală au contribuit la răspândirea modelelor și tiparelor masculine de ambele părți prin apariția diverselor practici de gen.

Confuzia culturală care apare între tiparul cultural al grupurilor masculine cu identitate heterosexuală și același tipar cultural masculin, dar cu identitate homosexuală, arată cum normele culturale se metamorfozează și se diluează într-o societate în care genurile devin stratificate și sunt folosite în scopuri diferite. Tiparul cultural al tinerilor heterosexuali instrumentalizează aceleași mărci de pantofi și branduri pe care le instrumentalizează și persoanele homosexuale, această fenomen fiind cunoscut sub numele de pluralism sexual și cultural.

BIBLIOGRAFIE

I. LUCRĂRI GENERALE

ACKROYD, Peter, *London – The Concise Biography*, Vintage Books, 2012

BANCROFT, John, *Human Sexuality and its Problems* (2nd ed.), Churchill Livingstone, Edinburgh, New York, 1989

BENADUSI, Lorenzo; BERNARDINI L., Paolo; BIANCO, Elisa; GUAZZO, Paola, *Homosexuality in Italian Literature, Society, and Culture, 1789-1919*, Cambridge Scholars Publishing, 2017

BENADUSI, Lorenzo, „Fascism, war and male homosexuality, in *Queer in Europe during the Second World War*”, edited by Régis Schlagdenhauffen, Council of Europe Publishing, Strasbourg, 2018

BOIA, Lucian, *Istorie și mit în conștiința românească*, București, Editura Humanitas, 2011

BOIA, Lucian, *Între inger și fiară. Mitul omului diferit din Antichitate până în zilele noastre*, București, Editura Humanitas 2011

BRUCKNER, Pascal, *Paradoxul iubirii*, Editura Trei, București, 2015

BUCUR, Maria, *Eugenie și modernizare în România interbelică*, Editura Polirom, 2005

BUHUCEANU, Florin, *Homoistorii: Ieșirea din invizibilitate*, Editura Humanitas, București, 2022

BUHUCEANU, Florin, *Homoistorii – Ieșirea din invizibilitate*, Editura Maiko, București, 2011

BURKE, Peter *The Historical Anthropology of Early Modern Italy*, Cambridge, 2005

COOK, Matt, with COCKS, H.G., MILLS, Robert and TRUMBACH, Randolph, *A Gay History of Britain, Love and Sex Between Men Since the Middle Ages*, Greenwood World Publishing, Oxford/Westport Connecticut, 2007

DESLANDES, Paul, *The Culture of Male Beauty in Britain – From the First Photographs to David Beckham*, The University of Chichago Press, chichago, 2021

DEVENPORT-HINES, Richard, *Omul universal – Cele șapte vieți ale lui John Maynard Keynes*, Editura Publica, București, 2015

DJUVARA, Neagu, *Thocomerius-Negru Vodă*, Editura Humanitas, București, 2007

- DOBROTĂ, Sorin Spineanu, *Homosexualitatea. Normal sau patologic*, București, Editura Tritonic, 2005
- FRIEDMAN, David M., *O istorie a penisului*, traducere de Vlad Russo, Editura Humanitas, București, 2005
- GAGNON, John H., and WILLIAM, Simon, *Sexual Conduct: The Social Sources of Human Sexuality*, Routledge, 2002
- HEALY, Dan, *Russian Homophobia from Stalin to Sochi*, Bloomsbury Publishing Plc, London, Oxford, New York, New Delhi, Sydney, 2017
- JOHNSON, Paul, *O istorie a lumii moderne 1920 – 2000*, Editura Humanitas, București, 2019
- JUDT, Tony, *Marxism and the French Left: Studies on Labour and Politics in France, 1830-1981*, Clarendon Press, Oxford, 1990
- JUDT, Tony, *O istorie a Europei de după 1945*, Editura Litera, București, 2019
- KENNEDY, Hubert, „Karl Heinrich Ulrichs First Theorist of Homosexuality”, in *Science and Homosexualities*, edited by Vernon Rosario (pp. 26–45). New York: Routledge, 1997
- KLIGMAN, G., *Nunta mortului-Ritual, poetică și cultură populară în Transilvania*, Editura Polirom, Iași, 2005
- LE BRETON, David, *La Saveur du Monde. Une anthropologie des sens*, Métailié, Paris 2006
- LEGMAN, Gershon *Rationale of the Dirty Joke: An Analysis of Sexual Humor*, Grove Press, New York, 1968
- LÉVI-STRAUSS, Claude, *Rasismul în fața științei*, Editura politică, București, 1982
- MARTIN, Emily, *The Woman in the Body: A Cultural Analysis of Reproduction*, Beacon Press, Boston, 1987
- MERRICK, Jeffrey and RAGAN, Bryant T., Jr., *Homosexuality in Modern France*, Oxford University Press, New York
- OFRIM, Alexandru, *Farmecul discret al patinei și alte mici istorii culturale*, București, Editura Humanitas, 2019
- PANDREA, Petre, *Psihanaliză judiciară MCMXXXIV*, Editura Cultura Românească, S.A.R., București, 1934
- PANEA, Nicolae, *Orașul subtil*, Editura Etnologica, București, 2013
- POPESCU, Dr. I., *Psihanaliza (Doctrina lui Freud)*, Cav., Sibiu, 1936
- ROUDINESCO, Elisabeth, *Freud în vremea lui și în a noastră*, Editura Libris, București, 2019

SZULC, Lukasz, *Transnational Homosexuals in Communist Poland, Cross-Border Flows in Gay and Lesbian Magazines*, Palgrave Macmillan

TAMAGNE, Florence, *A History of Homosexuality in Europe*, volume I&II, Berlin, London, Paris, 1919-1939

TOBIN, Robert Deam, *Peripheral Desires: The German Discovery of Sex*, University of Pennsylvania Press, 2015

WEEKS, Jeffrey, *Sex, Politics and Society: The Regulations of Sexuality Since 1800*, Routledge, London and New York, 2018

WEEKS, Jeffrey, *Sexuality and Its Discontents*, Routledge, published simultaneously in the USA and Canada, 1985

WENDLING, Paul, *Health, race and German politics between national unification and Nazism, 1870 – 1945*, Cambridge University Press, 1989

II. ABORDĂRI ȘI PERSPECTIVE TEORETICE

ADORNO, Theodor W.; HORKHEIMER, Max, *Dialectic of Enlightenment*, Stanford University Press, Stanford, 2002

BAUDRILLARD, Jean, *Societatea de consum: mituri și structuri*, Editura Comunicare.ro, București, 2008

BELL, D, „Heteronormativity”, *International Encyclopedia of Human Geography* (Editors: Rob Kitchin, Nigel Thrift), 1st edition, 2009

BENJAMIN, Jessica, *The Bonds of Love: Psychoanalysis, Feminism, and the Problem of Domination*, Pantheon Books, 1988

BENJAMIN, Jessica, „The Bonds of Love: Rational Violence and Erotic Domination” in *Feminist Studies*, Vol. 6, No. 1 (Spring, 1980)

BOURDIEU, Pierre, *Dominația masculină*, Editura Art, București, 2017

COHEN, Lizbeth, *A Consumers' Republic: The Politics of Mass Consumption in Postwar America*, Vintage Books, New York 2003

CONNELL, Raewyn W. and MESSERSCHMIDT James W., „Hegemonic Masculinity: Rethinking the Concept”, in *Gender and Society*, vol. 19, no. 6 (Dec., 2004)

DANT, Tim, „Fetishism and the social value of objects” In: *The Sociological Review*. 1996 ; Vol. 44, No. 3. pp. 495-516

DAVIES, Gary; ROJAS-MÉNDEZ José I.; WHELAN, Susan; METE, Melisa; LOO, Theresa, „Brand personality: theory and dimensionality” in *Journal of Product and Brand Management*, Vol. 27 Issue: 2, pp.115-127

DEMETRIOU, D.Z, „Connell's concept of hegemonic masculinity: A critique”, *Theory and Society* , 30(3), 337–361 (2001)

DOUGLAS, Mary, *Purity and Danger. An analysis of concepts pollution and taboo*, Routledge, London and New York, First published in 1966, ARK Edition 1984

ESCOFFIER, Jeffrey, *Sex, Society, and the Making of Pornography: The Pornographic Object of Knowledge*, Rutgers University Press, New Brunswick, 2021

FOUCAULT, Michel, *Istoria sexualității*, vol. I, *Voința de a ști*, Editura Univers, București, 2004

FOUCAULT, Michel, *The History of Sexuality, Volume 1: An Introduction*, Random House, New York, 1978

HORKHEIMER, Max, *Eclipse of Reason*, Oxford University Press, New York, 1947

JABLONKA, Ivan, *A History of Masculinity, From Patriarchy to Gender Justice*, PenguinBooks, 2023

LEITENBERG, Harold; HENNING Kris, *Sexual Fantasy*, Psychological Bulletin, Vol. II7, No. 3, 1995, pp. 469-496

MARCUSE, Herbert, *One-Dimensional Man: Studies in the Ideology of Advanced Industrial Society*, Beacon Press, Boston, 1964

SCHUSSLER, Aura, „Pornography and Postmodernism” in *Postmodern Openings*, 2013, Volume 4, Issue 3, September, pp. 7-23

SCRUTON, Roger, *Dorința Sexuală – o cercetare filosofică*, Editura Humanitas, București, 2019

SCRUTON, Roger, *Sufletul lumii*, Editura Humanitas, București, 2023

VINCE, Gaia, *Focul, limbajul, frumusețea, timpul. Cum au depășit oamenii legile firești ale evoluției*. București, Editura Humanitas, 2022

III. ANALIZE ȘI STUDII DE GEN

ASAFF, Katya, „Brand Fetishism”, *Connecticut Law*, volume 43, November 2010, number 1, pp.83-143

AUSPACH, Chase, *From the Gay Bar to the Search Bar: Promiscuity, Identity, and Queer Mobility on Grindr*, thesis presented to the Faculty of The Graduate College at the University of

Nebraska In Partial Fulfillment of Requirements For the Degree of Master of Arts, Under the Supervision of Professor Carly S. Woods Lincoln, Nebraska May, 2015

AZAR, Salim L., „Exploring brand masculine patterns: moving beyond monolithic masculinity”, *Journal of Product & Brand Management*, Vol. 22 Iss 7 pp. 502 – 512

BERTKAY, Fatmagül, “The Social Construction of Sexuality and the Debate over 'Sexual Pluralism'”, *Kadın Araştırmaları Dergisi* 7 (2001): 65-74

BUTLER, Judith, *Bodies That Matter: On the Discursive Limits of Sex*, Routledge, New York, 1993

CONNELL, Raewyn W., *Masculinities*, University of California Press, Berkley and Los Angeles, 1995, 2005

DE BEVOIR, Simone, *Al doilea sex, vol. 1 – Faptele și Miturile*, , Editura Humanitas, București, 2022

DE BEVOIR, Simone, *Al doilea sex, vol. 2 – Experiența trăită*, Editura Humanitas, București, 2022

DE WAAL, Frans, *Different – What Apes can Teach Us About Gender*, Granta, London, 2022

D’EMILIO, John, „Capitalism and Gay Identity” in *The Lesbian and Gay Studies Reader*, edited by Henry Abelove, Michèle Aina Barale, David M. Halperin, Routledge, New York, London, 1993 p.470

FLORENCIO, João, *Bareback Porn, Porous Masculinities, Queer Futures, The Ethics of Becoming Pig*, Routledge, 2022

FOWLER, David, *Youth Culture in Modern Britain, c. 1920–1970: From Ivory Tower to Global Movement*, Palgrave Macmillan, Basingstoke, 2008

GWÓŹDŹ, Maja, „Footwear on, underwear off: fetishism and brand eroticization”, *Porn Studies*, 2016, vol. 3, no.4, pp. 460-463

HALL, Stuart; JEFFERSON, Tony, eds., *Resistance through Rituals: Youth Subcultures in Post-War Britain*, Hutchinson, London, 1976

HEALY, Murray, *Gay Skins: Class, Masculinity and Queer Appropriation (Sexual Politics)*, Cassell, 1996

KURIMAY, Anita, *Queer Budapest 1873-1961*, The University of Chicago Press, Chicago and London, 2020

LOROFF, Nicole, „Gender and Sexuality in Nazi Germany”, *Constellations (University of Alberta Student Journal)*, vol. 3, no.1/2011 published in 30.01.2020, History & Classics Faculty of Arts University of Alberta, pp. 58-59

LOUGHNAN, Steve; FERNANDEZ-CAMPOS, Silvia; VAES, Jeroen; ANJUM, Gulnaz; AZIZ, Mudassar; HARADA, Chika; HOLLAND, Eilse; SINGH, Indramani; PUVIA, Elisa; TSUCHIYA,

Koji, „Exploring the role of culture in sexual objectification: A seven nations study”, *Revue Internationale de Psychologie Sociale*, 2015/1 (Tome 28), pp. 125-152

MONRO, Suria, „Sexual and Gender Diversities: Implications for LGBTQ Studies” in *Journal of Homosexuality*, vol. 67 (3), 2020, pp. 315-324

SCOTT, D. Travers, „Contested Kicks: Sneakers and Gay Masculinities, 1964-2008”, *Communication and Critical/Cultural Studies*, 8:2

SPARGO, Tamsin, *Foucault and Queer Theory*, published in the UK in 1999, by Icon Books Uk, published in the USA in 1999, by Totem Books USA,, pp. 50-52

STERN, Alexandra Minna, „Gender and Sexuality: A Global Tour and Compass”, in *The Oxford Handbook of the History of Eugenics*, Alison Bashford (ed.), Philippa Levine (ed.), Oxford University Press, 2010, p.174

SULLIVAN, Nikki, *A Critical Introduction to Queer Theory*, New York University Press, Washington Square, New York

IV. ALTE STUDII/LUCRĂRI SPECIALE

ALVES, Maria Juscinaide Henrique; PARENTE, Jeanderson Soares; ALBUQUERQUE, Grayce Alencar, „Homosexual orientation in childhood and adolescence: experiences of concealment and prejudice”, published in *Reprodução & Climatério*, Volume 31, Issue 2, May–August 2016, pages 68-75

BRETTON, André, *Manifestoes of Surrealism (1924)*, Ann Arbor Paperbacks, Translated from the French by Richard Seaver and Helen R. Lane, *The University of Michigan Press*, 1969

BUHUCEANU, Florin, *Fundamentalism, gender și orientare sexuală. O scurtă introducere*, Editura Maiko, București, 2018

CÎRDEI, Petruța, „Femeia comunistă între realitate, doctrină și propagandă”, *Annals of the University of Bucharest / Political science series*, 14(2), pp. 75-86

COLOMBAN, Alexandra; ILISEI, Irina; MARȚIȘ, Dana; GRUNBERG, Laura; LINCAN, Georgiana; VOINA, Andreea; *Egalitatea de gen – Predarea și integrarea în învățământul preuniversitar*, Editura Fractalia, București, 2022

COUCH, James Russel, „Exploring Lesbian and Gay Experiences with Individuals, Systems, and Environments: Patterns of Response to Heterosexist Prejudice and Discrimination”, University of Kentucky, *Doctoral Dissertations*, 2009

DOBOȘ, Corina, „Între a preveni și a pedepsi. Un nou tip de acțiune penală în România interbelică”, în *Romanian Political Science Review*, vol. XIII, no.3, 2013, pp.477-497

EPSTEIN, Randi Hutter, *Istoria hormonilor și modul în care controlează aproape totul*, Editura Publica, București, 2019

FRIEDRICH, W.N.; FISCHER, J.L.; BROUGHTON, D.; HOUSTON, M.; SHAFRAN, C.R., „Normative sexual behavior in children: A contemporary sample”, *Pediatrics*, 101; e9, 1998
FROMBERGER, Peter; JORDAN, Kirsten; VON HERDER, Jakob; STEINKRAUSS, Henrike; NEMETSCHKE, Rebekka; STOLPMANN, Georg; MÜLLER, Jürgen Leo, „Initial orienting towards sexually relevant stimuli: preliminary evidence from eye movement measures”, *Arch Sex Behav*, 2012 Aug; 41(4):919-28. doi: 10.1007/s10508-011-9816-3

GANNA, Andrea, *Large-scale GWAS reveals insights into the genetic architecture of same-sex sexual behavior*, în revista *Science*, vol. 365, nr. 6456, 2019, p. eaat7693

GILES, Geoffrey J., „The Denial of Homosexuality: Same-Sex Incidents in Himmler's SS and Police”, *Journal of the History of Sexuality*, Vol. 11, No. ½, Special Issue: Sexuality and German Fascism (Jan. - Apr., 2002), published by: University of Texas Press

GLEASON, Neil, „The Effects of Pornography on Gay, Bisexual, and Queer Men's Body Image: An Experimental Study.” *Master's thesis*, Minnesota State University, Mankato, 2017

GRENAYER, B. F. S. (2013), „*Historical overview of pathological narcissism*” in J. S. Ogrodniczuk (Ed.): *Understanding and Treating Pathological Narcissism*, pp. 15-26, American Psychological Association

GRIFFITHS, Craig, „The Ambivalence of Gay Liberation: Male Homosexual Politics in 1970s West Germany”, Oxford, Oxford University Press, 2021

HAMER, Dean H., „A linkage between DNA markers on the X chromosome and male sexual orientation”, în *Science*, vol. 261, nr. 5119, 1993, pp. 321-327

HARMS, Victoria, „From Balkan Heights to Western Discourses: Maria Todorova and the Making of a Level Playing Field” în *Colloquia Journal of Central European History*, volume XIX, 2012, pp. 146-177

KALISH, Rachel, „Masculinities and Hooking Up: Sexual Decision-Making at College”, *Culture, Society and Masculinities*, no. 4 (2017), pp 701-745

KIGUWA Peace, „I provide the pleasure, I control it” Sexual pleasure and “bottom” identity constructs amongst gay youth in a Stepping Stones workshop”, in *Reproductive Health Matters*, 23:46, pp. 117-126

KINSEY, C. Alfred; POMEROY, R. Wardell and MARTIN E., Clyde, „Sexual Behaviour in the Human Male”, republicat în *American Journal of Public Health*, June 2003, vol. 93, no.6

LANGTON, Rae, *Sexual Solipsism: Philosophical Essays on Pornography and Objectification*, Oxford University Press, 2009

LeVAY, Simon, „A difference in hypothalamic structure between heterosexual and homosexual men”, *Science*, vol. 253, nr. 5023, 1991, pp. 1034–1037

LIICEANU, Gabriel, „Cum am aflat ce e un homosexual în Tatiana Niculescu (coord.)”, *Iubirea din oglindă. Despre sex și identitate*, Editura Humanitas, București, 2017

MIKLÓSI, Mónika; LUCZAY, Andrea; PÁSZTHY Bea, „Sexual Development in Childhood”, *Psychiatr Hung*, 2022;37(4), pp. 319-350

MIROIU, Mihaela, „Feminismul ca politică a modernizării” în *Doctrine politice – Concepte universale și realități românești*, coord. Alina Mungiu Pippidi, Iași, Editura Polirom, 1998

MIRRELESS, Tanner, „The Alt-Right’s Discourse of “Cultural Marxism”: A Political Instrument of Intersectional Hate”, *Atlantis Journal*, Issue 39.1/2018

MOLNAR, Iuliana, *Psihologia identității gay. Provocări, impasuri și suport terapeutic*, Editura SPER, Colecția Doctoralia, București, 2015

MORRISON, Todd G., „He Was Treating Me Like Trash, and I Was Loving It”, *Journal of Homosexuality*, 2004;47(3-4), pp.167-83

MORRISON-BEEDY, D.; CAREY, M. P.; CÔTÉ-ARSENAULT, D.; SEIBOLD-SIMPSON, S.; ROBINSON, K. A. (2008), „Understanding sexual abstinence in urban adolescent girls”, *Journal of Obstetric, Gynecologic & Neonatal Nursing*, 37(2), pp. 185–195

OOSTERHUIS, Harry, „Medicine, Male Bonding and Homosexuality in Nazi Germany” *Journal of Contemporary History*, vol. 32, No. 2, Sage Publications, London, New Delhi, pp.187-205

OOSTERHUIS, Harry, „Sexual Modernity in the Works of Richard von Krafft-Ebing and Albert Moll”, *Archive of Medical History*, vol. 56, Apr; 56(2), 2012, pp. 133–155

SHIELD DJ, Andrew, „Feature: Stonewall in Global Perspective – The Legacies of the Stonewall Riots in Denmark and the Netherlands”, *History Workshop Journal Issue 89*, Oxford University Press, pp.193-205

SIGUSCH, Volkmar, „The Sexologist Albert Moll – between Sigmund Freud and Magnus Hirschfeld”, *Med. Hist.* (2012), vol. 56(2), Cambridge University Press, 2012

SOLTANIZADEH, M.; LATIFI, Z.; AFYOUNI AKBARI, M. „The mediating role of personal values in the prediction of sexual abstinence based on mother-daughter relationship, Islamic ethics, and spiritual intelligence among high school girls in Isfahan”, *Journal of Applied Issues in Islamic Education*, 3(2), 2019, pp. 87–116

SQUIER, R. W., & MEW, J. R. C., „The relationship between facial structure and personality characteristics” *British Journal of Social Psychology*, 20(3), 1981, pp. 151–160

STEWART, Andrew, „A Journal for Manly Culture: An Exploration of the World’s First Gay Periodical”, *Papers of the Bibliographical Society of Canada / Cahiers de la Société bibliographique du Canada*, 57, pp. 85–105

STRACHEY, James (coord), *The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud*, Hogarth Press and the Institute of Psychoanalysis, London, ediție care cuprinde 24 de volume și a fost publicată între 1953 și 1974

ŠTULHOFER, Aleksandar; BUŠKO, Vesna; LANDIPRET, Ivan, „Pornography, Sexual Socialization, and Satisfaction Among Young Men” *Archives of Sexual Behavior*, 39(1), 2010, pp. 168–178.

WARD, L. Monique; ROSENCRUGGS, Danielle; AGUINALDO, Erick R. „A Scripted Sexuality: Media, Gendered Sexual Scripts, and Their Impact on Our Lives.” *Current Directions in Psychological Science*, vol. 31, no. 4, 2022, pp. 369–374

WHITAM, Frederick L., „Childhood indicators of male homosexuality”, *Archives of Sexual Behavior*, 6(2), 1977, pp. 89–96

WIEDERMAN MW, „Sexual Script Theory: Past, Present, and Future”. In DeLamater J, Plante R (eds.). *Handbook of the Sociology of Sexualities. Handbooks of Sociology and Social Research*, Springer International Publishing, Cham, pp. 7–22

WOODCOCK, Shannon, „A short history of the queer time of “post-socialist” Romania, or, Are we there yet? Let’s ask Madonna”, pp.63-84, in *De-Centring Western Sexualities: Central and Eastern European Perspectives*”, Robert Kulpa and Joanna Mizelinska (ed.), Ashgate, 2011

WOODCOCK, Shannon (2009), „Gay Pride as Violent Containment in Romania: a Brave New Europe”, *Sextures – A Virtual Forum and E-journal for Sexualities, Cultures and Politics*, 1(1),pp. 1-17

WOODS, Gregory, „The Sodomitic Reputation of Weimar Republic”, *Niterói*, n. 14, p. 9-27, 1. sem. 2003

V. REPERE LEGISLATIVE/DOCUMENTE NORMATIVE

Codul Penal din 1864, Capitolul V, articolul 267, https://lege5.ro/gratuit/g42tamju/codul-penal-din-1864#google_vignette, accesat la 1 octombrie 2022

Codul Penal din 1936, versiune online, <https://lege5.ro/Gratuit/>, accesat la 1 octombrie 2022

Codul Penal din 1968, articolul 200, varianta online:
<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/38070>, accesat la 19 noiembrie 2022

Codul Penal german din 1871, paragraful 175,
[https://de.wikisource.org/wiki/Strafgesetzbuch_f%C3%BCr_das_Deutsche_Reich_\(1871\)#%C2%A7.175](https://de.wikisource.org/wiki/Strafgesetzbuch_f%C3%BCr_das_Deutsche_Reich_(1871)#%C2%A7.175), accesat la 10 februarie 2025

Decretul Nr. 153 din 24 martie 1970 pentru stabilirea și sancționarea unor contravenții privind regulile de conviețuire socială, ordinea și liniștea publică,
<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/252>, accesat la 20 ianuarie 2024

Monitorul Oficial al României, 67, nr.154, 9 octombrie 1899, București, Imprimeria Statului

Monitorul Oficial al României, 67, nr.242, 28 ianuarie 1910, București, Imprimeria Statului

Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism adoptat la Congresul al XI-lea al P.C.R din 1974, Consiliul Național pentru Studiarea Arhivelor Securității,
http://www.cnsas.ro/documente/istoria_comunism/documente_programatice/1975%20Programul%20PCR.pdf, accesat la 20 ianuarie 2024

Raport despre fraticidul din 13-15 iunie 1990 (coord. Sorin Ilieșiu, Alin Rus), consultanță științifică asigurată de Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului, publicat în august 2010,
<https://mineriade.iicmer.ro/>, accesat la 6 aprilie 2024

Ședința Camerei Deputaților din 25 iunie 1998, Dezbateri asupra proiectului de Lege pentru modificarea Codului penal și Codului de procedură penală (eliminarea articolului 200 care incrimina homosexualitatea). Stenogramele sunt publicate pe site-ul oficial al Camerei Deputaților la secțiunea *Dezbateri Parlamentare*,
<https://www.cdep.ro/pls/steno/steno.stenograma?ids=1581&idm=1&idl=1>, accesat la 3 martie 2023

VI. ARTICOLE/MASS-MEDIA

Adevărul, 25, nr.8222, 2 august 1912

Ambasadorul SUA, Michael Guest, versus Corneliu Vadim Tudor, Ziarul Financiar,
<https://www.zf.ro/politica/ambasadorul-sua-michael-guest-versus-corneliu-vadim-tudor-2978403>, accesat la 4 iunie 2022

BULUC, Magdalena Popa, „*Masculin. Bărbatul în arta de la 1800 până în zilele noastre*“, ziarul Cotidianul, publicat la 7 noiembrie 2013, <https://www.cotidianul.ro/masculin-nudul-in-arta-de-la-1800-pana-in-zilele-noastre/>, accesat la 13 noiembrie 2024

BURCĂ, Nedeea, „Care este adevărata miză a sexualizării premature a copiilor”, 28 iunie, 2021, <https://vocearomanului.ro/care-este-adevarata-miza-a-sexualizarii-premature-copiilor/>, accesat la 4 iunie 2022

DIGI 24, „CinemaTePeca prezintă “Secvențe” ridicole din filmele de propagandă comunistă”, <https://www.digi24.ro/magazin/timp-liber/cinematepeca-prezinta-secvente-ridicole-din-filmele-de-propaganda-comunista-1132234>, accesat la 21 ianuarie 2025

DIGI 24, „Liviu Dragnea: Mulți se tem de legalizarea căsătoriei între un om și un animal, „ca în alte țări””, 30 septembrie 2018, <https://www.digi24.ro/referendum-familie-2018/liviu-dragnea-isi-explica-pozitia-fata-de-referendum-si-anunta-ce-va-face-dupa-aceea-psd-1005670>, accesat la 28 iunie 2022

Gazeta Transilvaniei, nr.114, 1908

Homophobic hysteria greets US ambassador (The Guardian), <https://www.theguardian.com/world/2001/oct/03/worlddispatch.kateconnolly>, accesat la 4 iunie 2022

IORDACHE, Rareș, un interviu cu Aura Schussler, *Nymphomaniac, între virilitate și obscenitate*, Agenda LiterNet, Cronici de film, <https://agenda.liternet.ro/articol/17726/Rares-Iordache-Aura-Schussler/Nymphomaniac-intre-virilitate-si-obscenitate.html>, accesat la 24 decembrie 2024

LICĂ, Ștefan, „Românii, analizați în detaliu de un psiholog de la capătul Pământului: „Niște turci care se comportă ca niște italieni””, <https://adevarul.ro/stiri-interne/societate/romanii-analizati-in-detaliu-de-un-psiholog-de-la-2345790.html>, accesat la 14 martie 2024

Marșul Diversității, postare publică pe pagina de Facebook, a lui Remus Cernea, din 14 august 2021

PĂTRAȘ, Cosmin Mircea, „Diaconu și Partidul Comunist Român. A fost nevoit să joace roluri de activist și proletar și făcut membru cu forță”, <https://adevarul.ro/stiri-interne/evenimente/mircea-diaconu-si-partidul-comunist-roman-a-fost-2408645.html>, accesat la 21 ianuarie 2025

PRO-TV, „De ce sunt tinerii din Generația Z confundați cu persoane de peste 30 ani. Aceștia par mai maturi decât Milenialii”, dată publicare 14 martie, 2023, <https://stirileprotv.ro/my-impact/tinerii-din-generatia-z-confundati-cu-persoane-de-pest-30-de-ani-de-ce-par-mai-maturi-decat-milenialii-la-aceasi-varsta.html>, accesat la 25 martie 2024

PRO-TV, „PSD va organiza o campanie de informare a populației privind referendumul din 6-7 octombrie”, <https://stirileprotv.ro/stiri/politic/psd-va-organiza-o-campanie-de-informare-a-populatiei-privind-referendumul-din-6-7-octombrie.html>, accesat la 4 iunie 2022

The Barber, „Modele cu tunsoare fade bărbați 2022 – Ce înseamnă o tunsoare fade?”, <https://www.thebarber.ro/tunsoare-fade-barbati/>, accesat la 24 mai 2024

„Tunsoare buzz cut: tot ce trebuie să ști”, <https://barber-store.ro/blog/tunsoare-buzz-cut-tot-ce-trebuie-sa-stii>, accesat la 24 mai 2024

VII. PAGINI LITERARE (SELECTIV)

ARGHEZI, Tudor, *Pagini alese, versuri și proză*, Editurile Tudor Arghezi și Regis, București, 2006

BĂLĂNEAN, Bogdan, „*Jurnal de toamnă central-europeană (I)*”, în *Vox Libri*, nr.2 (63), 2022, pp. 23-31

BĂLĂNEAN, Bogdan, „*Trg bana Josipa Jelačića*”, în *Vox Libri*, nr.2 (63), 2022, pp. 88-96

CARAGIALE, Mateiu, *Remember*, în *Craii de Curtea-Veche*, București, Litera Internațional, 2009

GHEO, Radu Pavel, capitolul. *Dexul și Sexul*, Editura Polirom, București, 2002

ISHERWOOD, Cristopher, Isherwood, *Domnul Norris schimbă trenul; Cu bine Berlin*, Editura Univers, București, 1989

ISTRATI, Panait, Codin în Chira Chiralina; Codin; Ciulinii Bărganului, Curtea Veche Publishing, București, 2010

MISHIMA, Yukio, *Confesiunile unei măști*, București, Editura Humanitas, 2015

MUSIL, Robert, *Omul fără însușiri*, Editura Humanitas Fiction, București, 2018

MUSIL, Robert, *Rătăcirile elevului Törless*, Editura Canova, Iași, 1992

PAMUK, Orhan, *Muzeul inocenței*, Editura Polirom, Iași, 2015

SALTER, James, *Un joc și o desfătare*, Editura Humanitas, București

SARAMAGO, José, *Omul duplicat*, Editura Polirom, București

VARGAS LLOSA, Mario, *Paradisul de după colț*, Editura Humanitas, București, 2002

VIII. RESURSE ELECTRONICE

ANDITS, Eszter, „Sore on the nation’s body: Repression of Homosexuals unde Italian Fascism”, submitted to Central European University, History Department, Budapest, In partial fulfillment of the requirments for the degree Master of Arts, <https://www.semanticscholar.org/paper/%22Sore->

on-the-nation%27s-body%22%3A-Repression-of-under-Andits/09e969dfca076a2032e964ed517a1db9dd26d231, accesat la 2 iulie 2024

BATKIS, Dr.Grigory, „The Sexual Revolution in Russia”, *Pamphlet IV*, 1925, German translation by Stephane Theilhaber, <https://www.marxist.com/the-sexual-revolution-in-russia.htm>, accesat la 1 noiembrie 2023

CARAGIALE, Mateiu, vezi Queer Bucharest, <http://queerbucharest.com/mateiu-caragiale/>, accesat la 20 noiembrie 2022

ENDRES, Nikolai, Kertbeny, Károly Mária (1824-1882) , *GLBTQ Encyclopedia Project (online encyclopedia of gay, lesbian, bisexual, transgender and queer culture (GLBTQ))*, 2015, glbtq, Inc, Archives of glbtq Encyclopedia Project, <http://www.glbtqarchive.com/>, accesat la data de 21 noiembrie 2022

EROR, Aleks, „Scally Lads Are Gay Brits Who Like to Smell Stinky Socks and Have Sex in Tracksuits”, articol publicat pe vice.com, <https://www.vice.com/en/article/wd4jyw/scally-lads-v21n2>, accesat la 12 ianuarie 2022

FERTIK, Maxwell, *Caravaggio and the Mythical Sexuality*, <https://medium.com/@mfertik/caravaggio-and-the-mythical-sexuality-cca9cbaec916>, accesat la 29 septembrie 2024

GORDON, Katharine, *Grotesque Sensuality in Egon Schiele's Depictions of the Human Form*

L'école de Platon, <https://www.musee-orsay.fr/en/artworks/lecole-de-platon-158>, accesat 29 septembrie 2024

IOSIF, Ana-Maria, „Începuturile revoluțiilor tinerilor: anii 1950”, *Revista Historia*, <https://historia.ro/sectiune/general/inceputurile-revolutiilor-tinerilor-anii-1950-570842.html>, accesat la 13 martie 2024

KIMMEL, Michael, „Gay Bashing is About Masculinity”, publicat la data de 10 noiembrie 2010 în *More Than a Magazine, a Movement*, <https://msmagazine.com/2010/10/11/gay-bashing-is-about-masculinity/>, accesat la data de 17 noiembrie 2022

MINZER, Abigail, „Homosexuality During the Transition from Weimar Republic to Third Reich”, *The Cupola – Scholarships of Gettysburg College, Student Publications*. 907, https://cupola.gettysburg.edu/student_scholarship/907/, accesat la 2 octombrie 2023

OPRESCU, George, vezi <https://muzeulqueer.com/colectia-principala/documentele-securitatii/george-oprescu-fondatorul-institutului-de-istoria-artei/>, accesat la 24 ianuarie 2024 sau https://adevarul.ro/stiri-locale/pitesti/povestea-lui-george-oprescu-criticul-de-arta-1806952.html#google_vignette, accesat la 24 ianuarie 2024

POPESCU, Liliana, *Corectitudinea politică – de la neoconservatori la neolegionari*, articol publicat în Dilema Veche, 13 aprilie 2021, <https://dilemaveche.ro/sectiune/tema-saptamanii/corectitudinea-politica-de-la-neoconservatori-la-632430.html>, accesat la 3 aprilie 2022

ROUSSEAU, Jean-Jacques Rousseau, *Émile, ou De l'éducation*, 1762, https://philosophie-pedagogie.web.ac-grenoble.fr/sites/default/files/media-fichiers/2021-07/rousseau_emile.pdf, accesat la 22 decembrie 2024

SOCIU, Ionuț, *1935 sau 2018? Rețete din homofobia tradițională*, publicat la data de 5 octombrie 2018, Scena9, <https://www.scena9.ro/article/retete-din-homofobia-traditionala>, accesat la data de 20 noiembrie 2022

The women of Klimt, Schiele and Kokoschka, Lower Belvedere, 22 October to 28 February 2016. Broșură de prezentare a operelor artiștilor vienezi pusă în circulație de Muzeul Belvedere, Viena, https://www.academia.edu/68107319/The_women_of_Klimt_Schiele_and_Kokoschka, accesat la 2 octombrie 2023